

Pere Beneyto

Pilar Brabo i el «teatre de la memòria»

Tot és possible al teatre de la memòria, fins i tot, l'exigència d'un exercici d'amnèsia per acudir al cim de les institucions. L'autor, però, pensa que «allò que no s'hi val, certament, és canviar la història col·lectiva per a justificar històries personals».

Decididament, la realitat supera l'art, i per asabentar-se'n no hi ha res com fullejar la premsa, cosa d'altra banda molt instructiva.

Fins fa poc, resultava una mica costós empassar-se el cas del «desmemoriat de Collegno» que ens conta Leonardo Sciascia al seu darrer llibre, on la il·lustre senyora Canella confon —contra tota evidència— el seu professoral marit desaparegut a les trinxeres amb un estrofolari tipògraf «amnèsic». Doncs bé, *El País* ens fa saber, en el termini de pocs dies, que tot és possible al teatre de la memòria: des de confondre una filla morta amb una companya d'accident, fins a l'exercici d'amnèsia que sembla ser necessari per accedir al cim de les institucions virregnals, com acaba de demostrar l'excel·lentíssima senyora governadora de Castelló.

Deixem el primer cas per a qualsevol aprenent de Pirandello i parlem del segon, les dimensions «civils» del qual són més greus.

Sembla innecessari, a hores d'ara, reiterar la legitimitat que ens mereix qualsevol opció política i, fins i tot, qualsevol canvi més o menys oportú, però no cal tampoc extremar el fervor dels conversos, i allò que no s'hi val, certament, és canviar la història col·lectiva per a justificar històries personals.

Pilar Brabo pot dit ara el que vulga, però ací encara hi ha molta gent a la qual els noms, tan sols els noms, de Manuel Ballesteros i Benjamín Solsona ens fan angouxa, i som també molts qui associem aquests noms a allò que uns anomenen asèpticament «vexacions dels drets humans» i, d'altres simplement tortures. I resulta, si més no, lamentable que els qui ahir apallissaven demòcrates hagen fet

més carrera que mai ara, i vegen confirmades així les sarcàstiques «previsions» que feien als detinguts d'aleshores. I no es tracta de manies d'una colla de «ressentits», com segurament dirà algun *yuppie* instal·lat entre catifes oficials, sinó simplement de manifestar el fàstic que ens produeix tanta estupidesa i falsificació.

Amb tot, no és aquesta l'única prova de desmemò-

ria que sofreix la nova governadora que fa cinc anys (i quan ja quasi pensava arribar al càrrec!) pregonava la renovació de l'esquerra i denunciava clarament les limitacions del projecte PSOE i les seues claudicacions autonòmiques al País Valencià... entre altres, en un acte realitzat el 28 de maig de 1982 a la Facultat d'Econòmiques de València.

Més enllà d'aquesta mostra de desmemòria personal, a afegir a una ja llarga llista, hi ha el que em sembla més greu: un intent, global i sistemàtic, de refer el passat en funció de les conveniències del present, de modificar/oblidar la història de la resistència antifranquista, amb les seues grandeses i misèries, per no empenyar els que n'eixiren emmerdats i no ofendre els qui no ho farien, perquè no hi eren

aleshores i frueixen ara de les llibertats i, fins i tot, del poder que contribuïren a fer possible molts que mai no trepitjaren catifes oficials, però que passaren moltes matinades de por entre individus com Ballesteros i Solsona...

Encara que aquest tipus d'amnèsia sembla ser contagiosa, sempre quedarà algun «ressentit» per contar que els ases no volen. •